

УДК 347.952

Любомира МЕЛЕХ

Львівський державний університет внутрішніх справ,
доцент кафедри господарсько-правових дисциплін
Навчально-наукового інституту права та
правоохоронної діяльності,
кандидат юридичних наук, доцент
e-mail: lmelekh@ukr.net
ORCID: 0000-0003-2936-8426

ГАРМОНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО МЕДІАЦІЮ З ЄВРОПЕЙСЬКИМИ НОРМАМИ У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ

<http://doi.org/10.23939/law2025.47.178>

© Мелех Л., 2025

У статті з’ясовано те, що гармонізація національного законодавства про медіацію з європейськими нормами сприятиме розвитку цього інституту в правовій державі.

Встановлено, що раціональне застосування охарактеризованих норм, із урахуванням світових тенденцій, угод, укладених за результатами медіації під час виконавчого провадження, буде вдосконалювати роботу виконавцю, який здійснює виконавче провадження.

Встановлено, що закон України “Про медіацію” від 16.11.2021 р. № 1875-IX[1] став значним кроком у розвитку ADR в Україні. Закон чітко визначає правові засади медіації (принципи, порядок проведення та інші аспекти цієї процедури), статус медіатора (його повноваження, вимоги до підготовки медіатора, практичний досвід та інші необхідні критерії). Також нормативно визначено те, що медіація може бути застосована на будь-якій стадії процесу. Наприклад, перед зверненням до суду як превентивний захід для запобігання ескалації конфлікту. Під час судового провадження – для пошуку консенсусу та врегулювання спору. Після ухвалення судового рішення – для добровільного виконання рішення або врегулювання нових конфліктів, що виникли після судового розгляду. Погоджуємося, що значними перевагами інституту медіації є конфіденційність, швидкість, сторони спору мають повний контроль над процесом медіації, а також самостійно можуть обирати рішення, яке їм підходить, знижувати витрати, оскільки медіація зазвичай є більш економним способом вирішення спорів, ніж судовий процес, збереження добрих стосунків сторін. Саме Законом України “Про медіацію” створено сприятливі умови для розвитку медіації як ефективного інструменту мирного вирішення конфліктів.

Водночас медіація є однією із процедур примирення сторін спору шляхом їх добровільного вступу у переговорний процес за допомогою третьої особи – медіатора, яка сприяє врегулюванню спору. Під час вирішення конфліктів за допомогою медіації сторони зберігають контроль над процесом прийняття рішень. За результатами медіації у сторін є чудова можливість вирішити конфлікт без “втрати обличчя” і зберегти перспективи співпраці на майбутнє.

Ключові слова: виконавче провадження, медіація, альтернативні способи вирішення спорів, суд, виконавець, стягувач, боржник, звернення стягнення, угода за результатами медіації, примусове виконання рішень судів та інших юрисдикційних органів.

Постановка проблеми. В Україні значну увагу юридичне співтовариство присвячує світовим тенденціям розвитку правових інститутів за кордоном та їх імплементації до вітчизняного законодавства. Зростання популярності медіації вказує на прагнення українського суспільства до справедливості та верховенства права. Метою медіації, серед іншого, є “перезавантаження” суспільної свідомості, відхід від установки конфронтації до усвідомлення переваг консенсусу.

Вітчизняна правотворчість слідує за передовими світовими тенденціями (поняття “тенденція” походить від лат. *tendere*, що означає спрямовувати, прагнути, є напрямом розвитку чого-небудь; прагненням, наміром, властивими кому- чи чому-небудь). Цим терміном описують нахил та зростання певних еталонних значень, даних, подій або полеміки в тому чи іншому напрямі. Наприклад, це уможлиблює на основі того, що відбулося у минулому, зробити висновки про майбутні події. Тенденції можуть бути однаковими, зростаючими чи спадаючими. Різні сфери життя мають свої тенденції) рухається у напрямку правового регулювання примирних процедур, серед яких – медіація.

В контексті міжнародних тенденцій розвитку медіації, вона стала широко застосовуватися, особливо в країнах з англосаксонською системою права (*Common Law*), але її популярність зростає і в країнах із континентальною системою права (*Civil Law*). Хоча, звісно, існують відмінності між законодавством різних країн та галузями права, приватна модель медіації сьогодні є загальноживаною. Держави регулюють цей процес та діяльність медіаторів більшою чи меншою мірою. Також є суттєві відмінності в тому, наскільки законодавство та судовий процес заохочують і сприяють медіації, а також накладають санкції на сторони, які не бажають брати участі у медіації.

Аналіз дослідження проблеми. Дослідження інституту медіації у виконавчому провадженні загалом є предметом наукових зацікавлень багатьох вітчизняних науковців. З-поміж них: О. Верба [2], А. Гайченко [3], К. Карашук [4], Ю. Притика [5] та інші.

Метою статті є з’ясувати правову природу гармонізації національного законодавства про медіацію з європейськими нормами.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи законодавство країн – членів Європейського Союзу, можна виокремити низку можливих підходів до впровадження в Україні механізмів примусового виконання угод, досягнутих унаслідок медіації в межах виконавчого провадження. Зокрема, серед них:

- а) надання такій угоді статусу цивільно-правового договору;
- б) затвердження угоди судом – як у випадку медіації, інтегрованої в судовий процес, так і в разі так званої зовнішньої (приватної) медіації, яка проводиться поза межами судового розгляду;
- в) затвердження угоди арбітражем (третейським судом або міжнародним комерційним арбітражем);
- г) надання нотаріусу повноважень на затвердження такої угоди;
- д) створення спеціального органу, уповноваженого на затвердження медіаційних угод;
- е) автоматичне надання виконавчої сили угодам, укладеним за результатами медіації [6].

Поява медіації пов’язана з досвідом США, де часті конфлікти між профспілками та працедавцями створювали загрозу масових звільнень і страйків. Саме тоді, у 1947 році, була створена Федеральна служба посередництва і примирення – перший посередницький орган, що й досі функціонує для розв’язання трудових спорів.

До кінця ХХ століття інститут медіації був інтегрований у законодавчі системи більшої частини європейських країн. Нині медіація активно застосовується під час розгляду господарських,

сімейних, трудових та інших спорів. Як форма альтернативного врегулювання вона часто виступає як заміна традиційного судового розгляду.

Останнім часом медіацію почали використовувати і на етапі виконавчого провадження – коли рішення вже ухвалене компетентним органом (судом чи іншим). Це питання активно обговорюється на міжнародних суддівських конференціях і в спеціалізованих правових виданнях. Одним із прихильників такої практики є президент Міжнародного союзу суддів Ф. Андріє.

Порівняльне вивчення європейського досвіду може дати відповідь на запитання, які саме дієві підходи щодо медіації у виконавчому провадженні варто впровадити в українське законодавство.

Виділяють чотири типи медіації: позасудову, досудову, судову та післясудову. До останньої належить саме медіація на етапі виконавчого провадження.

Виконавче провадження є завершальною стадією кожного з видів юридичного процесу – цивільного, господарського чи адміністративного. Якщо рішення не виконується добровільно, зацікавлена сторона може звернутися до державного або приватного виконавця для примусового виконання.

Хоча медіація зазвичай є альтернативою суду, її застосування можливе й під час виконання рішення, коли виникають суперечності щодо способу чи умов реалізації.

Варто пам'ятати, що навіть після набуття судовим рішенням законної сили сторони можуть мати розбіжності. Боржники нерідко ухиляються від належного виконання рішень або чинять цьому перепони. У таких випадках доцільно шукати консенсус шляхом медіації у межах виконавчого провадження, що дозволяє збалансувати інтереси обох сторін і зменшити рівень конфліктності.

Особливістю медіації є її орієнтація не на встановлення правоти однієї зі сторін, а на досягнення компромісу. Це актуально й на стадії виконання судових рішень, коли юридичне визнання прав стягувача вже відбулося. Наприклад, стягувач може бути відкритим до різних способів задоволення вимог, а боржник – готовим домовлятися, аби уникнути примусового стягнення. Медіація на цій стадії може, зокрема, сприяти реструктуризації заборгованості.

Інтерес до вивчення можливостей медіації у виконавчому провадженні зумовлений низкою чинників: переважаністю виконавців, збільшенням кількості справ, позитивним міжнародним досвідом, а також ситуаціями, коли примусове виконання неможливе.

Директива 2008/52/ЄС Європейського парламенту та Ради, хоч і стосується міжнародних спорів, стимулює розвиток медіаційного законодавства на рівні національних систем країн ЄС [7].

Можна виокремити такі переваги впровадження медіації у виконавче провадження: зменшує навантаження на судову систему, оскільки сторони можуть владнати конфлікт без подання скарг; сприяє діалогу між стягувачем і боржником, дозволяючи досягти взаємоприйняттого рішення; забезпечує конфіденційність, захищаючи персональні дані обох сторін; знижує витрати, пов'язані з провадженням; забезпечує швидше вирішення спорів, ніж традиційне судове втручання; робить процес виконання гуманнішим та результативнішим; підвищує довіру громадськості до системи правосуддя як до ефективного механізму вирішення спорів.

Для ефективної реалізації медіації в українському виконавчому провадженні потрібно внести відповідні доповнення до процесуального законодавства (Цивільного процесуального кодексу України [8], Господарського процесуального кодексу України [9], Кодексу адміністративного судочинства України [10]), передбачивши окремі норми щодо процедури медіації.

Ці положення мають регулювати підстави для проведення медіації (за згодою сторін, за ініціативою суду), процес її проведення, правила добору медіатора (зокрема приватного виконавця), процедуру оформлення результатів, юридичні наслідки досягнутої угоди, а також порядок надання їй виконавчої сили.

Виконавці, які виступають як медіатори, повинні мати належну підготовку з урахуванням особливостей виконавчого процесу. Їхнє навчання має охоплювати як знання законодавства і технік медіації, так і розуміння психології сторін.

Однак деякі фахівці застерігають: надмірна фаховість (у юриспруденції, психології чи інших сферах) може заважати справжньому посередництву, оскільки усталені стереотипи здатні обмежувати гнучке мислення й віру в можливість мирного розв'язання спору [11, с. 69].

Застосування медіації в межах виконавчого провадження позитивно впливає на розвиток громадянського суспільства в Україні. Основна мета медіації полягає у зміні суспільного сприйняття конфліктів: замість орієнтації на конфронтацію – формування усвідомлення переваг досягнення згоди як з боку стягувача, так і з боку боржника.

Використання медіації у сфері виконавчого провадження ґрунтується на низці ключових передумов: наявності в учасників провадження правових підстав для укладення мирової угоди; потреби у встановленні ефективного діалогу між сторонами; здатності медіації скоротити дистанцію між позиціями стягувача та боржника і, відповідно, підвищити ймовірність добровільного виконання зобов'язань боржником. Водночас приватний виконавець, який виконує функцію медіатора, може усунути суперечності, що виникають внаслідок непорозуміння, використовуючи медіаційні методи.

Унаслідок медіації в рамках виконавчого провадження сторони – стягувач і боржник – мають змогу дійти взаємовигідного рішення, реалізація якого відбувається швидше й потребує менших витрат, ніж за допомогою державного примусу чи звернення до судових органів. Це скорочує тривалість виконавчого процесу і дозволяє стягувачу оперативніше отримати належне. Застосування медіації на цій стадії також сприяє підвищенню рівня добровільного виконання рішень: коли сторони знаходять спільну мову за посередництва приватного виконавця-медіатора, вони зазвичай готові дотримуватися досягнутих домовленостей. Як наслідок, зменшується навантаження на систему примусового виконання, зокрема на її державний сегмент. Очікується, що сукупна кількість виконаних судових рішень зростає, що своєю чергою є показником ефективнішої роботи судової системи та належного рівня захисту прав громадян.

Крім того, медіація у виконавчому провадженні дає змогу значно заощадити бюджетні кошти, які за інших умов спрямовувалися б на забезпечення державного примусу, і натомість можуть бути використані для фінансування інших критично важливих сфер, зокрема безпеки та оборони. Швидке і результативне виконання судових рішень покращує інвестиційний клімат, активізує економіку, сприяє зростанню ВВП і рівня добробуту населення. Загалом застосування медіації в системі виконавчого провадження чинить позитивний вплив як на ефективність судочинства, так і на стан економіки й соціального благополуччя в державі.

На практиці часто трапляється, що стягувачі роками не можуть отримати присудженого їм судом, оскільки боржники вдаються до різноманітних способів затягування виконання рішень. У такому випадку судові рішення не вирішують конфлікт остаточно, а лише переводять його в іншу – виконавчу – площину. Укладення угоди, досягнутої внаслідок медіації на етапі виконавчого провадження, є вигідним як для стягувача, так і для боржника: перший отримує належне швидше, другий – звільняється від негативних правових наслідків (накладення штрафів, арешту майна тощо).

Серед основних перешкод на шляху впровадження медіації у виконавчому провадженні треба назвати низький рівень обізнаності громадян про цей інструмент, нерозуміння суті та переваг процедури, а також фінансові витрати, пов'язані з підготовкою фахових приватних виконавців-медіаторів. Окрім того, специфіка правосвідомості багатьох громадян, зокрема прагнення “покарати” боржника через державний механізм примусу, ускладнює широке впровадження медіації. Суттєвою проблемою залишається й брак у чинному переліку виконавчих документів угод, укладених за результатами медіації – варто запозичити відповідний досвід Польщі.

З огляду на це, доцільним є розгляд наступних пропозицій у межах законопроекту “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження медіації у виконавчому провадженні”, а саме: доповнити статтю 14 Закону України “Про виконавче провадження” [12] положенням про нового суб'єкта – приватного виконавця-медіатора; у статті 19 цього ж закону передбачити, що сторони можуть звернутися до медіації до моменту виявлення виконавцем майна боржника у розмірі, достатньому для виконання документа, або до моменту виконання рішень немайнового

характеру; внести до закону нову статтю 21¹ “Участь медіатора у виконавчому провадженні”, яка має закріплювати: право сторін обрати медіатора з-поміж приватних виконавців, внесених до спеціального реєстру, веденням якого опікується Асоціація приватних виконавців України; заборону для виконавця одночасно виступати і виконавцем, і медіатором у межах одного провадження.

Висновки. На нашу думку, основні положення стосовно вдосконалення законодавства про виконавче провадження та повноважень приватного виконавця у контексті медіації є такими: розширення повноважень приватних виконавців; наділення приватних виконавців повноваженням проводити медіацію як у виконавчому провадженні, так і в інших випадках; внесення угоди, укладеної за результатами медіації, до переліку виконавчих документів; розгляд скарг на діяння приватних виконавців зі залученням виконавців-медіаторів; забезпечення можливостей безоплатного навчання навичкам медіації приватних виконавців за бажання їх отримати, зокрема шляхом участі у навчаннях та тренінгах; створення реєстру приватних виконавців-медіаторів (за аналогією із положеннями Закону України “Про нотаріат”).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про медіацію: Закон України від 16.11.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text> (Дата звернення: 15.05.2025).
2. Верба О. Б. Медіація і виконавче провадження за законодавством Республіки Польща: запозичення позитивного досвіду. *Стратегічна сесія “Медіація у виконавчому провадженні: міжнародний досвід та перспективи для України”*. URL: <https://www.facebook.com/olya.verba/posts/pfbid026bcGkZT3b716qjQKqGQD6eXHX6l> (Дата звернення: 25.05.2025).
3. Верба О. Б., Гайченко А. В. (2023). Виконуваність угоди за результатами медіації відповідно до законодавства Республіки Польща: запозичення позитивного досвіду. *Актуальні питання у сучасній науці*. № 8 (14). С. 348–362.
4. Карашук К. Л. (2023). Застосування медіаційних технік працівниками поліції у виконавчому провадженні. *Поліцейська медіація як інструмент захисту прав та інтересів громадян* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 20 верес. 2023 р.). Одеса, С. 37–39.
5. Притика Ю. Д. (2023). Медіація у виконавчому провадженні з огляду на закордонний досвід. *Актуальні питання у сучасній науці*. № 8 (14). С. 607–617.
6. Цувіна Т. А. (2022). Національні механізми виконання угод за результатами медіації: досвід країн ЄС та українські перспективи. URL: https://www.researchgate.net/publication/365138268_National_Mechanisms_of_the_Enforcement_of_Agreements_Resulting_from_Mediation_EU_Experience_and_Ukrainian_Perspectives (Дата звернення: 25.05.2025).
7. Директива 2008/52/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 травня 2008 року про певні аспекти медіації в цивільних та господарських правовідносинах. URL: <https://ukrmediation.com.ua/images/DOCS/Model-documents/mediation-directive-ukr.pdf> (Дата звернення: 25.05.2025).
8. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (Дата звернення: 15.05.2025).
9. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798%20> (Дата звернення: 15.05.2025).
10. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (Дата звернення: 15.05.2025).
11. Закон України “Про медіацію”. Науково-практичний коментар. Станом на 1 квітня 2023 р. / за ред. О. О. Кармази, Т. В. Федоренко, П. О. Ізюти. К.: Талком, 2023. 241 с.
12. Про виконавче провадження: Закон України від 2 червня 2016 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (Дата звернення: 15.05.2025).

REFERENCES

1. **Pro mediatsiyu: Zakon Ukrainy** [On Mediation: Law of Ukraine] vid 16.11.2021 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text> (Accessed: 15.05.2025). [In Ukrainian].
2. Verba, O. B. **Mediatsiya i vykonavche provadzhennya za zakonodavstvom Respubliky Pol'shcha: zapozychennya pozytyvnoho dosvidu. Stratehichna sesiya "Mediatsiya u vykonavchomu provadzhenni: mizhnarodnyy dosvid ta perspektyvy dlya Ukrainy"**. [Mediation and enforcement proceedings under the legislation of the Republic of Poland: borrowing positive experience. Strategic session "Mediation in enforcement proceedings: international experience and prospects for Ukraine"]. URL: <https://www.facebook.com/olya.verba/posts/pfbid026bcGkZT3b716qjQKqGQD6eXHX6l> (Accessed: 25.05.2025). [In Ukrainian].
3. Verba, O. B., Haychenko, A. V. (2023). **Vykonuvanist' uhody za rezul'tatamy mediatsiyi vidpovidno do zakonodavstva Respubliky Pol'shcha: zapozychennya pozytyvnoho dosvidu** [Enforceability of the agreement based on the results of mediation in accordance with the legislation of the Republic of Poland: borrowing positive experience.]. Aktual'ni pytannya u suchasniy nausti/ Current issues in modern science. No. 8 (14). P. 348–362. [In Ukrainian].
4. Karashchuk, K. L. (2023). **Zastosuvannya mediatsiynykh tekhnik pratsivnykamy politysiyi u vykonavchomu provadzhenni** [The use of mediation techniques by police officers in enforcement proceedings.]. Politseys'ka mediatsiya yak instrument zakhystu prav ta interesiv hromadyan : materialy III Mizhnar. nauk.prakt. konf./ Police mediation as a tool for protecting the rights and interests of citizens: materials of the III International Scientific and Practical Conference (m. Odesa, 20 veres. 2023 r.). Odesa, pp. 37–39. [In Ukrainian].
5. Prytyka, Yu. D. (2023). **Mediatsiya u vykonavchomu provadzhenni z ohlyadu na zakordonnyy dosvid** [Mediation in enforcement proceedings in view of foreign experience.]. Aktual'ni pytannya u suchasniy nausti. /Current issues in modern science. No. 8 (14). P. 607–617. [In Ukrainian].
6. Tsvina, T. A. (2022) **Natsional'ni mekhanizmy vykonannya uhod za rezul'tatamy mediatsiyi: dosvid krayin YES ta ukrayins'ki perspektyvy** [National mechanisms for the implementation of agreements based on the results of mediation: the experience of EU countries and Ukrainian prospects]. URL: https://www.researchgate.net/publication/365138268_National_Mechanisms_of_the_Enforcement_of_Agreements_Resulting_from_Mediation_EU_Experience_and_Ukrainian_Perspectives (Accessed: 25.05.2025). [In Ukrainian].
7. **Dyrektyva 2008/52/YES Yevropeys'koho Parlamentu ta Rady vid 21 travnya 2008 roku pro pevni aspekty mediatsiyi v tsyvil'nykh ta hospodars'kykh pravovidnosynakh** [Directive 2008/52/EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008 on certain aspects of mediation in civil and commercial matters] URL: <https://ukrmediation.com.ua/images/DOCS/Modeldocuments/mediationdirectiveukr.pdf> (Accessed: 25.05.2025). [In Ukrainian].
8. **Tsyvil'nyy protsesual'nyy kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy** [Civil Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine]. vid 18 bereznia 2004 roku zi zminamy ta dopovnennamy. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (Accessed: 15.05.2025). [In Ukrainian].
9. **Hospodars'ky protsesual'nyy kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy** [Commercial Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine] vid 6 lystopada 1991 roku zi zminamy ta dopovnennamy (Accessed: 15.05.2025). [In Ukrainian].
10. **Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy** [Code of Administrative Procedure of Ukraine] vid 6 lypnya 2005 r. No. 2747IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (Accessed: 15.05.2025). [In Ukrainian].
11. **Zakon Ukrainy "Pro mediatsiyu"/ Naukovo praktychnyy komentar**. [Law of Ukraine "On Mediation". Scientific and practical commentary]. Stanom na 1 kvitnya 2023 r. / za red. O. O. Karmazy, T. V. Fedorenko, P. O. Izuyity. K.: Talkom, 2023. 241 p. [In Ukrainian].
12. **Pro vykonavche provadzhennya: Zakon Ukrainy** [On enforcement proceedings: Law of Ukraine] vid 2 chervnya 2016 roku. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (Accessed: 15.05.2025). [In Ukrainian].

Дата надходження статті: 10.06.2025 р.

**HARMONIZATION OF NATIONAL LEGISLATION ON MEDIATION
WITH EUROPEAN NORMS IN ENFORCEMENT PROCEEDINGS**

The article finds that the harmonization of national legislation on mediation with European norms will contribute to the development of this institution in a state governed by the rule of law.

It is established that the rational application of the described norms, taking into account global trends, agreements concluded based on the results of mediation during enforcement proceedings, will improve the work of the executor conducting enforcement proceedings.

It is established that the Law of Ukraine “On Mediation” dated 16.11.2021 No. 1875IX[1] has become a significant step in the development of ADR in Ukraine. The law clearly defines the legal foundations of mediation (principles, procedure and other aspects of this procedure), the status of the mediator (his powers, requirements for the training of the mediator, practical experience and other necessary criteria). It is also normatively determined that mediation can be applied at any stage of the process. For example, before going to court as a preventive measure to prevent the escalation of the conflict. During court proceedings – to find consensus and settle the dispute. After the adoption of a court decision for voluntary execution of the decision or settlement of new conflicts that arose after the trial. We agree that the significant advantages of the institution of mediation are confidentiality, speed, the parties to the dispute have full control over the mediation process, and can also independently choose a solution that suits them, reduce costs, since mediation is usually a more economical way to resolve disputes than litigation, and maintain good relations between the parties. It is the Law of Ukraine “On Mediation” that created favorable conditions for the development of mediation as an effective tool for peaceful conflict resolution. At the same time, mediation is one of the procedures for reconciling the parties to the dispute through their voluntary entry into the negotiation process with the help of a third party – a mediator, who facilitates the settlement of the dispute. When resolving conflicts through mediation, the parties retain control over the decision-making process. As a result of mediation, the parties have an excellent opportunity to resolve the conflict without “losing face” and preserve the prospects for future cooperation.

Keywords: enforcement proceedings, enforcement of decisions of courts and other jurisdictional bodies, mediation, alternative dispute resolution methods, court, enforcement agent, collector, debtor, collection, settlement agreement, agreement based on the results of mediation.